

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปส่วนข้อตกลงระหว่างประเทศ

ในส่วนแรกวิทยานิพนธ์นี้ได้พิจารณาหลักกฎหมายในการช่วยอุดหนุนและการเก็บภาษีตอบโต้ ตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) และข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน (Subsidies code) ว่าแม้ข้อตกลงทั้งสองนี้จะ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งมีผลผูกพันหลายฝ่ายก็ตาม แต่สำหรับในกรณีของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาแล้ว หลักกฎหมายเรื่องการเก็บภาษีตอบโต้ใน ข้อตกลงทั่วไปนี้แทบจะไม่เป็นประโยชน์กับประเทศไทยเลย เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีสิทธิพิเศษที่เรียกว่า "Grandfather Right" จึงไม่ต้องใช้หลักกฎหมายบางประการของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) กับประเทศไทย ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลงนี้ก็ตาม(1)

ส่วนหลักกฎหมายของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุน (Subsidies code) ประเทศไทยก็ได้เป็นภาคีสมาชิกจึงไม่สามารถอ้างหลักกฎหมายของข้อตกลงนี้ได้ แม้ว่าในอนาคตหากไทยพิจารณาจะเข้าเป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลงนี้ก็ตาม หลักกฎหมายของข้อตกลงนี้ก็ คงจะไม่เป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทยที่จะเข้าอ้าง เป็นข้อต่อสู้กับสหรัฐอเมริกา เนื่องจาก ความบงกชปฏิบัติของข้อตกลงนี้มาตรา 19 อนุมาตรา 9* ได้บัญญัติให้สิทธิพิเศษกับประเทศที่เป็น ภาคีสมาชิกของข้อตกลงนี้อยู่ก่อน มีสิทธิไม่ใช้ข้อตกลงนี้กับประเทศที่จะสมัครเป็นสมาชิกในภายหลัง หากว่าประเทศภาคีสมาชิกเดิมนั้นไม่เห็นชอบด้วยกับการเข้าเป็นภาคีสมาชิกของประเทศที่จะสมัครใหม่ ดังนั้นจากหลักกฎหมายนี้จึงทำให้สหรัฐอเมริกามีสิทธิที่จะไม่ใช้ข้อตกลงนี้กับประเทศไทยได้ แม้ไทยจะเป็นภาคีสมาชิกแล้วก็ตาม ถ้าหากว่าสหรัฐอเมริกามองไม่เห็นชอบด้วยกับการเข้าเป็นภาคีสมาชิกของประเทศไทย หลักกฎหมายนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่สหรัฐอเมริกาสามารถนำมาใช้เป็นข้อต่อรองกับประเทศไทย โดยขอให้ไทยยอมรับเงื่อนไขบางประการ เช่น จะต้องพยายามลด หรือจำกัดการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกให้น้อยลง และในที่สุดต้องยกเลิกการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกภายในเวลา 3 ปี เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่สหรัฐอเมริกาจะให้ความเห็นชอบ หรือรับรองในการทำให้เป็นภาคีสมาชิกของประเทศไทย

(1) ความมาตรา 701 ของ Tariff ACT 1930 ซึ่งทำให้มีการพิสูจน์ความเสียหาย เฉพาะประเทศที่เป็นภาคี subsidies code ถ้าไม่ได้เป็นก็ไม่ต้องพิสูจน์ความเสียหาย ความมาตรา 303 ของ Tariff ACT 1930 โดยไม่ต้องใช้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการภาษีศุลกากรและการค้า (GATT)

* รายละเอียดเรื่องนี้ดูได้ในหัวข้อ "การนำเข้าบังคับระหว่างประเทศสมาชิก" วิทยานิพนธ์นี้, หน้า 39 - 40

ข้อนำพิจารณาสำหรับประเด็นนี้ของประเทศไทย คือ เหตุผลซึ่งนับว่าเป็นประการสำคัญที่ไทยต้องการ เป็นภาคีสมาชิกของข้อตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนนี้ ก็เพราะไทยต้องการใช้หลักกฎหมายของข้อตกลงนี้ให้สหรัฐอเมริกาพิสูจน์ความเสียหาย (injury test) ก่อนที่จะสามารถเก็บภาษีคอบต้าได้ ดังนั้นหากว่าไทยต้องยอมรับเงื่อนไขในการลดและยกเลิกการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออกแลหา เบี่ยนกับการที่สหรัฐอเมริกาจะยอมมาใช้ข้อตกลงนี้กับประเทศไทย (กล่าวคือ ต้องพิสูจน์ความเสียหายก่อนที่จะเก็บภาษีคอบต้า) หลักกฎหมายนี้ก็น่าจะเป็นประโยชน์กับไทยอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อไทยได้ลดและยกเลิกการช่วยอุดหนุนแล้ว ก็ไม่มีเหตุผลที่สหรัฐอเมริกาจะต้องมาเก็บภาษีคอบต้ากับสินค้าของไทยอีก ซึ่งประเด็นนี้เป็นข้อที่ไทยต้องพิจารณาให้ละเอียดและรอบคอบก่อนตัดสินใจ

ข้อพิจารณากฎหมายสหรัฐอเมริกา

บทวิเคราะห์นี้จะได้แสดงให้เห็นว่าเป็นกรณีที่เป็นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้อง เข้าใจถึงหลักกฎหมายและการใช้หลักกฎหมายในการพิจารณาเก็บภาษีคอบต้า การช่วยอุดหนุนของสหรัฐอเมริกา เพราะอาจจะทำให้ประเทศไทยสามารถออกกฎหมายส่งเสริมการส่งออกให้สอดคล้องกับหลัก เกณฑ์ดังกล่าวเท่าที่จะทำได้ เพื่อที่ไทยจะได้สามารถส่งเสริมการส่งออกได้โดยสมบูรณ์ เก็บภาษีคอบต้า การวิเคราะห์หลักกฎหมายสหรัฐอเมริกาที่มีความสำคัญ เพราะสหรัฐอเมริกาสามารถใช้หลักกฎหมายภายในของตนสำหรับการพิจารณาเก็บภาษีคอบต้ากับสินค้าของประเทศไทยได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายของข้อตกลงระหว่างประเทศตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นถ้าหากไทยประสงค์จะให้กฎหมายภายในการส่งเสริมการส่งออกของไทยเป็นประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้อีกก็ควรให้ความสนใจ และตระหนักถึงหลัก เกณฑ์ของสหรัฐอเมริกาในส่วนนี้เป็นสำคัญ

กฎหมายที่สหรัฐอเมริกาใช้ในการเก็บภาษีคอบต้ากับสินค้าของไทยในปัจจุบัน คือ มาตรา 303 ของรัฐบัญญัติภาษีศุลกากร 2473 (Tariff ACT 1930) ซึ่งเพิ่มเติมจากรัฐบัญญัติข้อตกลงทางการค้า 2522 (Trade Agreement ACT 1979) (หรือ 19 USC 1303) ประเด็นสำคัญของหลักกฎหมายในส่วนนี้ก็คือ สหรัฐอเมริกาสามารถทำการเก็บภาษีคอบต้ากับสินค้าของไทยได้ทันที เมื่อพบว่ามีการให้การช่วยอุดหนุน โดยไม่ต้องทำการพิสูจน์ความเสียหาย (injury test) ซึ่งการพิสูจน์ความเสียหายนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ดังนั้นประเด็นส่วนนี้จึงทำให้สหรัฐอเมริกาได้เปรียบประเทศไทยในการอ้างเก็บภาษีคอบต้า แต่สิ่งที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยก็คือ หลัก เกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (U.S. International Trade Administration) หรือ (ITA) ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้พิจารณาประกอบกับกฎหมายในการเก็บภาษีคอบต้า แล้วจึงจะตัดสินว่าการช่วยอุดหนุนนั้นสมควรจะเก็บภาษีคอบต้าหรือไม่ หรือการกระทำที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นการช่วยอุดหนุนจริงหรือไม่

ในส่วนหลักเกณฑ์ฝ่าย ITA กำหนดขึ้นทั้งสี่หลักคามที่ได้อธิบายรายละเอียดในบทที่ 2 นั้น หลักเกณฑ์ที่สำคัญและจะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยมากที่สุดคือ "หลักการช่วยเหลือให้การทั่วไพบ" (principle of General Availability) ส่วนหลักที่มีความสำคัญรองลงมาก็คือ "การช่วยเหลือหนุนในระยะต้นของการผลิต" (Upstream Subsidies) ทั้งนี้ เพราะในส่วนของการช่วยเหลือให้การทั่วไพบซึ่งฝ่าย ITA ได้กำหนดไว้ว่า ถ้าการช่วยเหลือหนุนใดเข้าให้กับทุกกิจการโดยทั่วไพบ ไม่มีข้อจำกัด หรือเฉพาะเจาะจงให้กับกิจการใดกิจการหนึ่งในประเทศ ฝ่าย ITA กฎหมายให้อ่านเอาไว้ นอกจากนั้นความคิดรวบยอด (Concept) ของหลักนี้ยังมีอิทธิพลกับหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่ฝ่าย ITA ได้กำหนดขึ้นมาอีกหลายประการ* ดังนั้นไทยจึงสามารถใช้ประเด็นส่วนนี้ให้เป็นประโยชน์ในการออกกฎหมายส่งเสริมการส่งออกของเราได้ สำหรับการช่วยเหลือหนุนในระยะต้นของการผลิต ในปัจจุบันบัญญัติเป็นกฎหมายของสหรัฐอเมริกาแล้วโดยมีหลักกฎหมายว่า ถ้าการช่วยเหลือหนุนในระยะต้นของการผลิตนี้ให้ผลประโยชน์** ด้านการแข่งขันแก่สินค้านั้น และมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อต้นทุนของการผลิตหรือการทำสินค้าก็ถือว่าเป็นการช่วยเหลือหนุนที่สามารถเก็บภาษีตอบโต้ได้ แต่ปัจจุบันฝ่าย ITA กับไม่ค่อนข้างนำหลักกฎหมายนี้มาใช้พิจารณาตัดสิน ซึ่งส่วนมากฝ่าย ITA จะพิจารณาเรื่องนี้จากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ*** ดังนั้นไทยจึงควรนำประเด็นนี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการออกกฎหมายส่งเสริมการส่งออก เพราะเมื่อฝ่าย ITA มักจะพิจารณาเรื่องนี้จากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาอาจมีข้ออ้างในส่วนนี้ประกอบได้บ้างบางประการ เช่น เราส่งเสริมการลงทุนก็เพราะจำเป็นต้องแก้ปัญหาระยะคนในประเทศนึ่งงานหา เป็นต้น ส่วนประเด็นในข้อกฎหมายไทยควรออกกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักนี้โดยให้การช่วยเหลือในระยะต้นของการผลิตกับวัสดุต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออก (Physically incorporated) มิใช่ให้การช่วยในการผลิตขั้นท้าย ๆ ดังที่ไทยให้การช่วยเหลืออยู่ในปัจจุบันนี้

สรุปส่วนกฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทย

บทสรุปส่วนนี้จะได้แสดงให้เห็นว่าหลักกฎหมายของไทยที่มีหลักเกณฑ์หรือ ลักษณะเป็นการส่งเสริมการส่งออกในปัจจุบัน ซึ่งส่วนมากเป็นมาตรการที่ให้เพื่อส่งเสริมการส่งออก

* รายละเอียดในส่วนนี้ดูได้ในวิทยานิพนธ์นี้ บทที่ 2 เฉพาะหน้า 53 - 60

** คำว่า "ผลประโยชน์" ในที่นี้หมายความว่า ราคาของผลิตภัณฑ์อิน (Input Product) ถูกกว่าการซื้อขายตามปกติ

*** รายละเอียดดูได้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "การช่วยเหลือหนุนในระยะต้นของการผลิต" บทที่ 2 หน้า 61 - 67

โดยการยกเว้น หรือคืนหรือชดเชยภาษีอากรให้เป็นหลัก อีกทั้งในกฎหมายไทยยังได้บัญญัติว่า สิทธิประโยชน์ดังกล่าวนี้จะให้เฉพาะแต่สินค้าที่ทาหรือผลิตเพื่อการส่งออก เท่านั้น สิ่งนี้จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่สหรัฐอเมริกาใช้อ้างในการเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าไทย ทั้งนี้เพราะตามหลักกฎหมายสหรัฐอเมริกาถือว่าการช่วยอุดหนุนที่ให้โดยเฉพาะเจาะจงกับกิจการใดกิจการหนึ่ง ซึ่งมีได้เป็นการช่วยเหลือที่ทั่วๆไป (General availability) นั้นเป็นการช่วยอุดหนุนที่สามารถเก็บภาษีตอบโต้ได้ตามกฎหมายการเก็บภาษีตอบโต้ของสหรัฐอเมริกา

ประเด็นที่น่าพิจารณาอีกประการหนึ่งของกฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทยก็คือ ประเทศไทยมิได้คำนึงถึงหลักกฎหมายของข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือหลักกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ในเรื่องการช่วยอุดหนุน และการเก็บภาษีตอบโต้ ดังนั้นประเทศไทยจึงให้การช่วยอุดหนุนที่สหรัฐอเมริกาสามารถเก็บภาษีตอบโต้ได้ แต่มิได้ให้การช่วยอุดหนุนที่สหรัฐอเมริกาจะนับเก็บภาษีตอบโต้ ตัวอย่างเช่น กฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทยปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดเป็นมาตรการที่ยกเว้น หรือคืน หรือชดเชยภาษีอากรให้แก่การผลิตขั้นสุดท้ายและให้เฉพาะกับกิจการส่งออกเท่านั้น ฉะนั้นสหรัฐอเมริกาจึงสามารถเก็บภาษีตอบโต้กับการช่วยอุดหนุนกรณีของไทยได้ เพราะตามหลักกฎหมายสหรัฐอเมริกาถือว่าแม้จะเป็นการยกเว้น หรือคืน หรือชดเชยภาษีอากรให้ไม่เกินส่วนที่จัดเก็บไว้ก็ตาม แต่ถ้าหากเป็นการให้เฉพาะเจาะจงกับกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อการส่งออก ซึ่งมีได้เป็นการช่วยเหลือที่ทั่วๆไปแล้วจะถือว่าการช่วยอุดหนุนที่เกินสมควรจึงสามารถเก็บภาษีตอบโต้ได้

ดังนั้นในประเด็นนี้ถ้าหากประเทศไทยจะเพิ่มความสนใจกับหลักกฎหมายของข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะหลักกฎหมายของสหรัฐอเมริกาแล้วพยายามออกกฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสหรัฐอเมริกาบ้างก็จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยได้ไม่น้อย เพราะฉนั้นตามตัวอย่างข้างต้นหากว่ากฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทยได้ยกเว้นหรือคืนหรือชดเชยภาษีอากรให้กับวัสดุต่าง ๆ ในขั้นต้นก่อนที่จะนำมาใช้ประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออก (Physically incorporated) และได้ให้การช่วยเหลือนี้โดยทั่วๆไปไม่จำกัดเฉพาะกิจการส่งออก (General availability) สหรัฐอเมริกาก็จะไม่สามารถเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าไทยได้

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้จะได้พยายามเสนอแนะลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อการส่งเสริมการส่งออกของสินค้าไทย โดยที่สหรัฐอเมริกาจะไม่สามารถใช้ภาษีตอบโต้กับกรณีนี้ได้ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงนำาคิดคำนึงถึงอยู่เสมอ กล่าวคือ

ก) ในบางประการของข้อเสนอแนะนี้อาจมีความลำบากในการนำไปใช้ ด้วยเหตุผลทางการเมือง งบประมาณ เศรษฐกิจหรือนโยบายอื่น ๆ เป็นต้น

ข) ข้อเสนอแนะนี้มีได้ประสงค์ที่จะให้ยกเลิกกฎหมายส่งเสริมการส่งออกทั้งหมดที่สหรัฐอเมริกาสามารถเก็บภาษีตอบโต้ได้ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นบางกรณีจึงจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือทุน แม้อเมริกาจะสามารถเก็บภาษีตอบโต้ได้ก็ตามแต่ก็เพื่อเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นสำคัญ เช่น เพื่อการลงทุนในประเทศจะได้กว้างขวางขึ้น การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมจะได้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้คนไทยได้มีงานทำมากขึ้น เป็นต้น

ค) ข้อเสนอแนะนี้เป็นเพียงการเสนอแนะลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการส่งออก ในขอบเขตกว้าง ๆ แต่อ้างอิงหลักเกณฑ์ที่ควรมีในกฎหมายไทย ซึ่งผ่านการวิเคราะห์หลัก เกณฑ์และทางปฏิบัติระหว่างประเทศ และของสหรัฐอเมริกาแล้ว โดยมิว่าวัตถุประสงค์ให้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับให้ทุกท่านได้พิจารณาต่อไป เพราะว่าการบัญญัติกฎหมายให้สมบูรณ์แบบใดควรมีช่องว่างคงเป็นไปได้ยาก แต่ก็หวังว่าประเทศไทยคงจะบัญญัติกฎหมายที่ส่งเสริมการส่งออกให้เป็นประโยชน์กับประเทศได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อการส่งเสริมการส่งออกของไทยที่ควรเป็น

เมื่อประเทศไทยเรามีอำนาจอธิปไตยเป็นอิสระในการบัญญัติกฎหมาย ดังนั้นเราควรบัญญัติกฎหมาย เพื่อสนับสนุนส่งเสริมเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศให้เป็นประโยชน์กับประเทศไทย ดังนั้นหลัก เกณฑ์และหลักกฎหมายที่รองรับข้อเสนอแนะในส่วนนี้ก็คือ มาตรการที่ได้พิจารณาไปแล้วในบทที่ 2 ว่าตามกฎหมายการเก็บภาษีตอบโต้ของสหรัฐอเมริกา จะไม่เก็บภาษีตอบโต้กับกรณีใดบ้าง เป็นพื้นฐาน โดยเราอาจนำเอาหลักดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อเป็นประโยชน์กับลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อการส่งเสริมการส่งออกของไทยได้หลายประการดังนี้

ประการแรก กฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทยปัจจุบันที่ให้การยกเว้น หรือคืน หรือลดหย่อนภาษีอากรทั้งขาเข้าและขาออกนี้ มีลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการตามกฎหมายที่ให้หรือเน้นเฉพาะเมื่อสินค้าได้ทำหรือผลิตเสร็จแล้ว หรือเป็นขั้นตอนที่สินค้าใกล้จะทำหรือผลิตเสร็จเป็นหลัก ซึ่งการกระทำในลักษณะเช่นนี้เป็นการให้การช่วยกับผู้ผลิตสินค้าโดยตรงจนสามารถเห็นได้ชัด จึงทำให้สหรัฐอเมริกาพิจารณาเก็บภาษีตอบโต้ได้ง่าย เพราะเป็นการช่วยที่เห็นเมื่อใกล้จะส่งสินค้าออกย่อมมีหลักฐานต่าง ๆ มากมายและหาได้ง่าย

ดังนั้นถ้าหากไทยจะปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้ โดยอ้างอิงหลัก เกณฑ์ของสหรัฐอเมริกา เรื่อง "การช่วยเหลือในระยะต้นของการผลิต" (Upstream subsidies) เพิ่มเข้ามาในส่วนนี้ของกฎหมายไทยก็อาจจะทำให้สินค้าไทยที่ได้รับการช่วยใน

ลักษณะนี้ รอคอยจากการถูกกล่าวหา หรือ หากถูกกล่าวหาที่มีโอกาสที่จะอ้างพยานหลักฐานต่อสู้ได้ในขั้นตอนของการสอบสวนเพื่อเก็บภาษีคอบัตต์ ทั้งนี้โดยกฎหมายไทยที่จะปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนนี้ ควรจะบัญญัติให้มีหลักเกณฑ์ลักษณะที่เป็นการช่วยเหลือในขั้นตอนเริ่มแรกของการผลิต หรืออาจให้การช่วยเหลือกับกิจการอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการส่งออกที่เราต้องการจะให้การช่วยจริง ๆ เช่น หากไทยต้องการจะช่วยเหลือกิจการผลิตเครื่องประดับอัญมณี (Jewelry) เพื่อส่งออก ไทยควรให้การช่วยเหลือกับผู้ซุกพลอย อาจจะใช้การยกเว้นอากรขาเข้า ขาออก ให้กับอุปกรณ์เครื่องใช้ในการซุกพลอยก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะทำให้พลอยที่ซุกได้มีราคาต่ำลงซึ่งจะทำให้กิจการผู้ผลิตเครื่องประดับอัญมณีสามารถได้รับประโยชน์ในการส่งออกจากการนี้ เป็นต้น ทั้งนี้เคยเทียบเคียงกับกรณีที่รัฐบาลบราซิลให้การช่วยเหลือคนุนในระยะต้นของการผลิตเครื่องมือภาพรอนคินซึ่งใช้ในการ เกษตรกรรม

ประการที่สอง กฎหมายส่งเสริมการส่งออกของไทยปัจจุบันมีลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการตามกฎหมายที่ให้การช่วยเหลือกับผู้ผลิตสินค้าส่งออกในขั้นตอนผลิตสุดท้ายเท่านั้น ซึ่งการให้การช่วยเหลือในลักษณะนี้สหรัฐอเมริกาสามารถเก็บภาษีคอบัตต์ได้ เพราะเป็นการช่วยเหลือคนุนกับการผลิต เพื่อส่งออกโดยตรงมิได้ เป็นการให้การช่วยเหลือทั่วไป (General availability)

ดังนั้น ถ้าหากไทยจะปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายในส่วนนี้ โดยบัญญัติให้การช่วยเหลือกับสินค้าที่ได้ถูกนำาปรวมเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าที่ส่งออกโดยแท้จริง (Physically incorporated) ซึ่งการช่วยเหลือในกรณีนี้จะย้อนกลับไปที่ขั้นตอนก็ได้ สหรัฐอเมริกาจะไม่สามารถเก็บภาษีคอบัตต์กับการช่วยเหลือในกรณีนี้ได้ เช่น หากไทยต้องการจะช่วยเหลือกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออก ไทยควรให้การช่วยเหลือกับสินค้าผ้า ค้าย กระคุม หรือสารเคมีซึ่งสินค้าเหล่านี้จะได้ถูกนำาปรวมเป็นส่วนหนึ่งของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่จะส่งออก เป็นต้น

ประการที่สาม ในส่วนหลักเกณฑ์ของระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก พ.ศ. 2528 (Export packing credit) ควรพิจารณาทบทวนเพื่อปรับปรุง หรือแก้ไข โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้

ประเด็นแรก หากจะคัดผลกระทบในการให้การช่วยเหลือคนุน แล้วถูกอ้างเก็บภาษีคอบัตต์ ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมากกว่าก็ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอัตราดอกเบี้ยของตั๋วสัญญาใช้เงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อไว้ ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยฯ ให้ใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยทางธุรกิจทั่ว ๆ ไป หรือที่เรียกว่า "Bench mark" เท่าที่พอจะหาได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นมาตรการที่จะป้องกันมิให้สหรัฐอเมริกากล่าวอ้างเก็บภาษีคอบัตต์อีก ดังที่เคยกล่าวอ้างกับสินค้าสิ่งทอของไทยมาแล้ว

ประเด็นที่สอง ควรพิจารณาปรับปรุง หรือแก้ไขเกี่ยวกับเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องพิจารณาก่อนให้ความอนุเคราะห์แก่กิจการภายในประเทศ ให้นำกลับเคียงหรือเหมือนกันกับกิจการ เพื่อส่งออก เช่น ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งได้ผลิตเพื่อการส่งออกแล้วสามารถจะได้รับสิทธิประโยชน์ ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย นี้แม้ว่าสินค้าชนิดนี้จะได้ผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศก็จะสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทย ๗ นี้เช่นเดียวกัน โดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาที่เหมือนกัน หรืออย่างน้อยก็ใกล้เคียงกันมากที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้เพราะกรณีนี้จะเป็นประเด็นสำคัญที่ไทยสามารถใช้อ้างอิงประกอบกับหลักการช่วยเหลือที่เป็นการทั่วไป (General availability) ของสหรัฐอเมริกา เพื่อแก้ไขข้อกล่าวหาเมื่อสหรัฐอเมริกาอ้างเกินภาษีคอบด์ได้

ประการที่สี่ หลักกฎหมายของพ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ในมาตรา 51 จะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่ขัดแย้งมากกว่าจะนำประโยชน์กับเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยเฉพาะเจาะจงเท่านั้น เพราะถ้าหากฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ ขนนำเอาของที่นำเข้ามาในประเทศและนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก รวมทั้งผลิตภัณฑ์หรือสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตออกมาเพื่อใช้ หรือจำหน่ายในประเทศก็จะไม่ได้รับประโยชน์ในการยกเว้นค่าธรรมเนียมอากรขาเข้า และภาษีการค้า

ดังนั้น ถ้าหากไทยจะปรับปรุง หรือแก้ไขบทบัญญัตินี้ควรมีหลักเกณฑ์ว่า การนำของ เข้ามาในประเทศและนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกให้จกแจ้งจำนวนปริมาณของสิ่งของดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ใดประสงค์จะนำเอาของที่นำเข้ามาในประเทศและนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก รวมทั้งผลิตภัณฑ์หรือสิ่งที่ได้จากการผลิตออกมา เพื่อใช้หรือจำหน่ายในประเทศ ต้องได้รับจากเจ้าหน้าที่ก่อน ผู้ใดฝ่าฝืนให้ปรับสำหรับของที่นำออกมานั้นตามสภาพราคา โดยถืออัตราภาษีในวันที่นำออกจาก เขตอุตสาหกรรมส่งออกคิดคำนวณ เมื่อบทบัญญัตินี้ในส่วนนี้มีลักษณะมาตรการกีดกันการค้าไทยก็สามารถแก้ไขข้อกล่าวหาในการอ้างเกินภาษีคอบด์ของสหรัฐอเมริกาได้ว่า ประเทศไทยอนุญาตให้นำเอาของดังกล่าว รวมทั้งผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งที่ได้จากการผลิตนี้ออกมาเพื่อใช้หรือจำหน่ายในประเทศได้ด้วยมิใช่จะส่งเสริมเพื่อการส่งออกแต่เพียงประการเดียว เพียงแต่มีเงื่อนไขว่าต้องได้รับอนุญาตจาก เจ้าหน้าที่ก่อน ซึ่งทางปฏิบัติเราจะอนุญาตหรือไม่ก็ได้ โดยพิจารณาเป็นรายกรณีตามความเหมาะสม

ประการที่ห้า ลักษณะรูปแบบหรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อการส่งเสริมการส่งออกของไทย ในหลักสำคัญทั่ว ๆ ไป ควรอ้างอิงหลัก เกณฑ์ของสหรัฐอเมริกา เรื่อง "หลักการช่วยเหลือที่เป็นการทั่วไป" (General availability) โดยกฎหมายไทยควรบัญญัติหลัก เกณฑ์ที่จะให้ความช่วยเหลือไว้กว้าง ๆ ว่า "...จะให้การช่วยกับทุกกิจการโดยไม่จำกัดว่ากิจการนั้นจะทำได้ หรือผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกหรือในก็ตาม..." ส่วนการพิจารณาให้การช่วยเหลือในแต่ละกรณีปล่อยให้ เป็นดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ซึ่งสามารถเลือกให้การช่วยกับกิจการใดก็ได้ ถ้าหากถูกสหรัฐอเมริกาอ้าง ฎีกาข้อบ่งชี้เราก็สามารถอ้างหลักกฎหมายต่อสู้ได้ว่า หลัก เกณฑ์ของไทย เป็นการช่วยเหลือที่ให้โดยทั่วไปที่สหรัฐอเมริกาไม่สามารถ ฎีกาข้อบ่งชี้ได้ ความหลักกฎหมายและหลัก เกณฑ์ที่ฝ่าย ITA ของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดไว้ ซึ่งการบัญญัติกฎหมายของไทยโดยอ้างอิงหลัก เกณฑ์นี้ประกอบจะเป็นประโยชน์กับประเทศไทย ดังนั้นควรให้ความสนใจและพิจารณาตัดสินใจ เกี่ยวกับประเด็นส่วนนี้ด้วย

แม้ว่าความหลัก เกณฑ์และ เหตุผลที่ได้อ้างมาแล้ว การช่วยอุดหนุนที่ให้เป็นการทั่วไปนี้จะ เป็นการช่วยอุดหนุนที่สหรัฐอเมริกาไม่สามารถ ฎีกาข้อบ่งชี้ได้ก็ตาม แต่ก็ยังมีประเด็นที่นำพิจารณาสำหรับไทยหลายประการดังนี้คือ

ประการแรก ในเรื่องการช่วยเหลือที่เป็นการทั่วไป ในกฎหมายทางการค้าของสหรัฐอเมริกา (Trade bill 1988) ได้พยายามตีความจำกัดขอบเขตของคำว่า "ทั่วไป" (General) แคลงกว่ากฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา

ประการที่สอง การบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยโดยอ้างอิงหลัก เกณฑ์นี้ก็น่าจะเป็นที่จะต้องออกเป็นกฎหมายใหม่ แต่ควรบัญญัติเพิ่มเติมเข้าไปในกฎหมายเดิมแต่ละฉบับจะเป็นประโยชน์ต่อทางปฏิบัติมากกว่า เพราะปัจจุบันประเทศไทยก็มีกฎหมายอยู่หลายฉบับมากมายซึ่งมุ่งยกต่อการค้นคว้าและจดจำ

ประการที่สาม การตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ซึ่ง เลือกสรรกิจการที่เหมาะสมที่จะได้รับการช่วยอุดหนุนนี้ ควรสามารถถูกตรวจสอบได้อย่างใกล้ชิด และโดยง่าย จากองค์กรพิเศษที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับคำร้อง เรียนจากภายในประเทศ เพื่อพิจารณาและตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศโดยตรง

ประการที่สี่ การอ้างประเด็นทางกฎหมายในกรณีนี้จึงขัดแย้งในกระบวนการพิจารณาสอบสวนเพื่อ ฎีกาข้อบ่งชี้ของสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยควรระวังปัญหาที่จะต้องนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล ทั้งนี้เพราะจากการพิเคราะห์มาแล้วในบทที่ 2 ในส่วนนี้จะเห็นได้ว่าฝ่ายศาลของสหรัฐอเมริกาไม่เห็นด้วยกับหลักการช่วยเหลือที่เป็นการทั่วไปของฝ่าย ITA

ประการที่หก ลักษณะรูปแบบหรือมาตรการทางกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการส่งออกของพยานส่วนนี้เป็นมาตรการที่จะให้การช่วยเหลือกับผู้ส่งออก เมื่อถูกสหรัฐอเมริกา กล่าวหาว่าสินค้าไทยได้รับการช่วยเหลือจากผู้ส่งออก แล้วกำลังพิจารณาสอบสวนเพื่อเก็บภาษี คอเบตกับสินค้าไทย ซึ่งตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา มีบทบัญญัติตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้มีการระงับไว้ชั่วคราวของการสอบสวนได้* (Suspension Agreement) เมื่อรัฐบาลของประเทศที่ถูกกล่าวหาว่ามี การปฏิบัติในเรื่องการให้การช่วยเหลือผู้ส่งออก ซึ่งเป็นต้นเหตุของการนำเข้าส่วนหนึ่งของสินค้าที่ถูกสอบสวน ยอมตกลงกับสหรัฐอเมริกาตามเงื่อนไขที่สหรัฐอเมริกาจะกำหนดบางประการ เช่น ให้มีการจัดการช่วยเหลือผู้ส่งออกให้หมดสิ้นไป หรือจะชดเชยจำนวนของการช่วยเหลือผู้ส่งออกสุทธิโดยสิ้นเชิง ในส่วนที่เกี่ยวกับสินค้าที่ส่งไปยังสหรัฐอเมริกาทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือให้เลิกส่งออกสินค้านั้นไปยังสหรัฐอเมริกา ภายใต้อาณัติที่สหรัฐอเมริกาจะกำหนด เป็นต้น

ดังนั้นในส่วนนี้ถ้าหากไทยรู้จักขั้นตอนในการหาข้อตกลง ระงับยับยั้งการดำเนินการ (Suspension Agreement) ตามกฎหมายสหรัฐอเมริกาไว้ก็จะ เป็นประโยชน์กับประเทศพยานน้อย** ซึ่งถ้าหากไทยได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าการส่งสินค้าไปขายยังสหรัฐอเมริกาแม้จะไม่มี การช่วยเหลือผู้ส่งออกก็ยัง เป็นประโยชน์กับประเทศไทย เราก็สามารถ เลือกลงหาข้อตกลงกับสหรัฐอเมริกาในเงื่อนไขที่จะจัดการช่วยเหลือผู้ส่งออก อันจะส่งผลให้สหรัฐอเมริกา ระงับการสอบสวนไว้ชั่วคราวก็ได้ หรือถ้าหากว่าจะตกลงระงับการให้การช่วยเหลือผู้ส่งออกแล้วจะเป็นผลเสียต่อ เศรษฐกิจของประเทศไทยมากกว่าก็สามารถเลือกหาข้อตกลงกับ สหรัฐอเมริกาในเงื่อนไขที่จะเลิกส่งสินค้านั้นไปยังสหรัฐอเมริกา เพื่อให้สหรัฐอเมริกา ระงับ การสอบสวนไว้ชั่วคราวได้เช่นกัน

* ตามมาตรา 704 (b) ของรัฐบัญญัติข้อตกลงทางการค้า 2522 (Trade Agreement ACT 1979) รายละเอียดในเรื่อง การระงับไว้ชั่วคราวของการสอบสวน ดูได้ในวิทยานิพนธ์นี้ หน้า 97 - 100

** ตัวอย่าง เช่น กรณีสินค้าสิ่งทอไทยที่ได้ยอมหาข้อตกลงระงับยับยั้งการ ดำเนินการ (Suspension Agreement) กับสหรัฐอเมริกา

ประการที่เจ็ด ลักษณะรูปแบบหรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการส่งออกของไทยในส่วนี้เป็นมาตรการที่จะให้การช่วยเหลือกับผู้ส่งออก เมื่อถูกสหรัฐอเมริกากล่าวหาว่าสินค้าไทยได้รับการช่วยเหลือแล้ว เริ่มสอบสวนเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบกพร่องกับสินค้าไทย ซึ่งตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาในกรณีนี้ขึ้นตอน หรือกระบวนการสอบสวนเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับข้อบกพร่องไว้ละเอียดมาก* ดังนั้นถ้าหากไทยได้ส่งตัวแทน(๒) เข้าไปมีส่วนร่วมและยื่นคำคัดค้านในประเด็นที่จำเป็น ตามขั้นตอนหรือกระบวนการของการสอบสวนนี้บ้างก็จะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยไม่น้อย ตัวอย่างเช่น เมื่อสหรัฐอเมริกาเริ่มทำการสอบสวนเพื่อเกี่ยวกับข้อบกพร่อง โดยวิธีส่งแบบสอบถามว่าไทยให้การช่วยกับกิจการส่งออกประการใดบ้าง เราควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ก่อนตอบแบบสอบถาม หรือเมื่อถึงขั้นตอนหรือกระบวนการที่กฎหมายสหรัฐอเมริกาเปิดโอกาสให้คู่กรณีของการสอบสวนยื่นคำร้องขอให้มีการ "ไต่สวนในการสอบสวน" (Investigation Hearings) เมื่อตัวแทนของประเทศไทยพิจารณาเห็นสมควรจะได้มีโอกาสยื่นคำร้องขอและถ้าหากมีข้อคัดค้าน หรือแสดงพยานหลักฐาน จะได้ทำได้ทันกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ในส่วนประเด็นนี้ประเทศไทยควรจะพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับผู้ส่งออกสินค้าได้ตามความเหมาะสม และการช่วยเหลือในลักษณะนี้ก็ไม่เป็นการช่วยเหลือที่สหรัฐอเมริกาจะเกี่ยวกับข้อบกพร่องได้ เพราะไม่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนของการผลิตสินค้าแต่ประการใด ซึ่งกรณีนี้ประเทศไทยอาจพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานซึ่งมีลักษณะเป็น "องค์การกึ่งตุลาการด้านการค้า"^(๓) ขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์และอำนาจเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศของไทย เพื่อจะได้เป็นประโยชน์กับกิจการส่งออกของประเทศไทย

* รายละเอียดของเรื่อง "กระบวนการในการสอบสวนเพื่อเกี่ยวกับข้อบกพร่องตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา" ภาควิชา นิพนธ์ หน้า 74 - 107

(2) "ตัวแทนของประเทศไทย" ถ้าหากต้องการให้มีประสิทธิภาพควรตั้งเป็น "องค์การทางด้านการค้าของประเทศไทย" รายละเอียดดูได้ใน สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, "รูปลักษณะของโครงสร้างและกลไกของกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศในช่วง 5 ปีข้างหน้า" วารสารกฎหมาย, ปีที่ 10 ฉบับที่ 3, 2529, หน้า 231

(3) "องค์การกึ่งตุลาการด้านการค้า" ควรจะมีลักษณะ, ขอบเขตอำนาจ วัตถุประสงค์ประการใด, ดูได้ใน สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, เรื่องเดิม, หน้า 231-235

ประการสุดท้าย ลักษณะรูปแบบ หรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อการส่งเสริมการส่งออกของไทย ในประการสุดท้ายที่ขอเสนอแนะนี้เป็นมาตรการที่จะให้การช่วยเหลือกับผู้ส่งออก เมื่อถูกสหรัฐอเมริกาสอบสวนเพื่อเก็บภาษีคอบด์ และมีคำสั่งในการพิจารณาบทกฏเกณฑ์นั้นควรมีการช่วยเหลือ ความกฎหมายของสหรัฐอเมริกาในกรณีเช่นนี้ผู้ส่งสินค้าที่ถูกสอบสวนจะต้องวางมัดจำเงินสด พันธบัตร หรือหลักทรัพย์อย่างอื่นทุกครั้งที่มาสินค้าเข้าในจำนวนประมาณการช่วยเหลือที่สหรัฐอเมริกาทบทวนไว้ ดังนั้นถ้าหากผู้ส่งออกของไทยประสงค์จะส่งสินค้าเข้าไปในสหรัฐอเมริกา ก็จะต้องนำ เงินสด หรือ หลักทรัพย์อย่างอื่นมาวาง เป็นหลักประกัน ประเด็นส่วนนี้จึงทำให้ผู้ส่งออกของไทยเสียเปรียบในแง่เศรษฐกิจ เพราะถ้าหากในการพิจารณาบทกฏเกณฑ์สุดท้ายพบว่าไม่มีการช่วยเหลือสหรัฐอเมริกา ก็จะต้องคืนเงินสด หรือหลักทรัพย์ไปทันที แต่สิ่งให้ผู้ส่งออกไทยเสียหายก็คือ ดอกเบี้ยของเงินวาง หรือ ประโยชน์ที่ควรได้ของหลักทรัพย์ในช่วง เวลาที่สหรัฐอเมริกา ยังไม่ได้พิจารณาบทกฏเกณฑ์สุดท้ายกรณีเช่นนี้ย่อมทำให้ความเสียหายเหล่านี้รวมอยู่ในต้นทุนของสินค้าทำให้ต้นทุนของสินค้าคงกล่าวสูงขึ้นและถึงแม้ว่าการพิจารณาบทกฏเกณฑ์สุดท้ายจะพบว่ามีการช่วยเหลือจริงซึ่งผู้ส่งสินค้าจะต้องถูกเก็บภาษีคอบด์ก็ตาม แต่การที่จะต้องวางเงินสด หรือหลักทรัพย์ไว้เป็นประกันก่อนหน้าที่จะต้อง เสียภาษีคอบด์จริงในแง่ เศรษฐกิจแล้วต้องถือว่าเป็นการ เสียเปรียบที่มีผลสำคัญเช่นกัน

ในส่วนของประเด็นนี้ประเทศไทยควรจะให้ความช่วยเหลือกับผู้ส่งออกสินค้าดังกล่าว ซึ่งอาจจะทำได้โดยให้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำหรือหาทางช่วยเหลือประการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและการช่วยเหลือในลักษณะนี้ก็ไม่เป็นการช่วยเหลือที่สหรัฐอเมริกาจะเก็บภาษีคอบด์ เพราะไม่เป็นการช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อกับขั้นตอนของการผลิตสินค้า ดังนั้นไทยควรพิจารณาถึงความเสียเปรียบในลักษณะดังกล่าวนี้ด้วย เพราะหากสหรัฐอเมริกาสอบสวนสินค้าของไทยบ่อยครั้งขึ้นแล้ว ย่อมทำให้ผู้ส่งออกของไทยเสียหายตามที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นหากเรามีมาตรการนี้เตรียมพร้อมไว้เพื่อช่วยเหลือผู้ส่งออกของเรา ย่อมจะเป็นประโยชน์กับเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศของไทยได้

มาตรการตอบโต้ของประเทศไทย

มาตรการในการใช้ภาษีตอบโต้ของไทยกับสินค้าของต่างประเทศที่ได้รับการช่วยเหลือหนุนและส่งเสริมเข้ามาในประเทศไทย นอกจากประเทศไทยควรมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพแล้ว ประเด็นสำคัญอีกประการก็คือ ประเทศไทยควรจะนำบทบัญญัติของกฎหมายนี้มาบังคับใช้ในทางปฏิบัติด้วย เพราะในปัจจุบันแม้ไทยจะมีกฎหมายในการเก็บภาษีตอบโต้การช่วยเหลือหนุนตามพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2503 มาตรา 11 ทวิ แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยกลับไม่เคยใช้กฎหมายนี้เรียกเก็บภาษีตอบโต้เลย* แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็ยังเคยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 49 แห่งพ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520) กับสินค้าของต่างประเทศหลายชนิดแล้ว ซึ่งการเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ก็จะเป็นประโยชน์เฉพาะกับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้น มาตรการดังกล่าวนี้จึงยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองการผลิตและผู้ผลิตของไทยทั่ว ๆ ไปที่ไม่ได้รับการส่งเสริม ดังนั้นจึงขอเสนอแนะข้อพิจารณาบางประการดังนี้

ประการแรก ขอเสนอแนะให้ประเทศไทยพยายามนำบทบัญญัติของกฎหมายการเก็บภาษีตอบโต้ที่ไทยมีอยู่แล้ว ตามมาตรา 11 ทวิ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2503 มาใช้บังคับอย่างจริงจัง ในทางปฏิบัติด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มอำนาจในการเจรจาการค้ากับต่างประเทศ และยังสามารถคุ้มครองการผลิตและผู้ผลิตทั่ว ๆ ไปของไทยได้ด้วย ซึ่งตัวอย่างนี้จะเห็นได้จากกรณีสหรัฐอเมริกาเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าไทยที่ส่งเข้ามาขายในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเพียงเท่านี้ประเทศไทยก็ได้รับความเสียหายกระทบกระเทือนถึงเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ จนประเทศไทยต้องขอเปิดการเจรจากับสหรัฐอเมริกาและต้องยอมทำข้อตกลงบางประการให้กับสหรัฐอเมริกา เพื่อแลก เปลี่ยนกับการยุติการสอบสวนเพื่อเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าของไทย** เป็นต้น

ประการที่สอง ขอเสนอแนะให้พิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมกฎหมายไทย โดยเปิดโอกาสให้เอกชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้ผลิตสินค้า สมาคมผู้ผลิตสินค้า เป็นต้น มีสิทธิยื่นคำร้องเรียนกล่าวหาว่าสินค้าของต่างประเทศที่ส่งเข้ามาในไทยได้รับการช่วยเหลือหนุน และอาจจะหาให้ได้รับความเสียหายควรพิจารณาเพื่อเก็บภาษีตอบโต้ ทั้งนี้เพราะตามกฎหมายไทยปัจจุบันนี้ผู้ซึ่งมีอำนาจในการเริ่มต้นพิจารณาว่าควร เรียกเก็บภาษีตอบโต้การช่วยเหลือหนุนหรือไม่

* รายละเอียดเรื่องนี้ดูได้ในวิทยานิพนธ์นี้ หน้า 156

** ตัวอย่างกรณีเช่นนี้ดูได้จาก กรณีที่สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าสิ่งทอไทย ซึ่งในที่สุดไทยต้องยอมทำข้อตกลงระงับยังยั้งการค้าเป็นการ (suspension Agreement) ให้กับสหรัฐอเมริกา เพื่อยุติการสอบสวนเพื่อเก็บภาษีตอบโต้กับสินค้าสิ่งทอไทย

คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง* ซึ่งลักษณะนี้ยังไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองการผลิตและผู้ผลิต
ภายในของไทย อีกทั้งยังไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน
ดังนั้นกฎหมายไทยจึงควร เปิดโอกาสให้กว้างขวางขึ้นดังที่เสนอแนะข้างต้นแล้ว

ประการที่สาม ขอเสนอแนะให้มีการจัดตั้งองค์กรพิเศษขึ้น (รับสำรอง เรียน
จากภายในประเทศ) เพื่อพิจารณาและตัดสินงาน เรื่องที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศโดย
ตรง เช่น เรื่องเกี่ยวกับการนำเข้า การส่งออกต่าง ๆ หรือการตัดสินใจใช้มาตรการฉุกเฉิน
เพื่อลดสินค้านำเข้า อีกทั้งยังอาจพิจารณาใช้อำนาจป้องกันการทุ่มตลาด หรือภาษีตอบโต้การ
ช่วยเหลือหนุนค้ำยัน ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2531) งานที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ
ของไทยนั้นยังกระจัดกระจายและเข้าช้อนอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อานาจการประกาศห้าม
เข้าของกระทรวงพาณิชย์ การป้องกันการทุ่มตลาดและภาษีตอบโต้ การช่วยเหลือหนุนของ
กระทรวงการคลัง เป็นต้น เข้าด้วยกัน นอกจากนี้บรรยากาศการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน
นี้การพิจารณาและตัดสินใจย่อมต้องการความรวดเร็ว เพียงตรงได้ข้อมูลและความคิดเห็นต่าง
ๆ ให้มากที่สุด อีกทั้งยังต้องมีความรู้ในสาระอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง การมีเวลาอย่างพอเพียงใน
การศึกษา เรื่อง เฉพาะกิจก็เป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบันซึ่งองค์กรพิเศษนี้จะช่วยบรรเทา
หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบด้านการค้าอยู่ เพราะเจ้าหน้าที่ประจำที่มีงานสำคัญและรับ
ค้ำอยู่นานทุกวัน แม้จะเป็นผู้ที่มีความสามารถเพียงใดก็ไม่อาจจะจัด เวลาหาการศึกษา เฉพาะ
เรื่องติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ ได้

ข้อเสนอแนะการจัดตั้งองค์กรพิเศษนี้อาจจะมีแนวคิดใกล้เคียง
กับคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ (ITC) ของสหรัฐอเมริกาซึ่งได้ผ่าน
การพิจารณาแล้วในบทที่ 2 แต่ขอบเขตกว้างกว่าและลักษณะบางอย่างต่างไป เพื่อสา
มารถประยุกต์เข้ากับสภาพโครงสร้างการเมืองของประเทศไทยด้วย และถ้าจะหาองค์กรพิเศษ
นี้มีอำนาจเด็ดขาดว่าถูกก้าวก่ายจากฝ่ายอื่น ๆ ก็จะเป็นประโยชน์กับเศรษฐกิจการ
ค้าระหว่างประเทศของไทยได้อย่างดียิ่ง

* ผู้มีอำนาจในการ เริ่มต้นพิจารณาว่าควร เก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมาย
ส่งเสริมการลงทุน คือคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, ส่วนอำนาจป้องกันการทุ่มตลาดคือ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกหรืออำนาจนำเข้าคือ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประการสุดท้าย ขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมขั้นตอนหรือกระบวนการในการสอบสวน เพื่อเก็บภาษีคอปด์ และมาตรการบางประการในกฎหมายไทย เพราะเมื่อพิจารณากฎหมายของสหรัฐอเมริกาส่วนกระบวนการในการสอบสวนเพื่อเก็บภาษีคอปด์* จะเห็นว่าสหรัฐอเมริกาไม่มีองค์กรและขั้นตอนที่จะสอบสวนเพื่อพิจารณาเก็บภาษีคอปด์ไว้อย่างละเอียด อีกทั้งยังมีมาตรการต่าง ๆ ที่ผู้ส่งเข้าสินค้าซึ่งกำลังถูกสอบสวนจะต้องปฏิบัติตามมากมาย เช่นต้องมีตารางหลักประกันก่อนนำสินค้าที่กำลังถูกสอบสวนเข้าไปจำหน่ายในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ซึ่งประเด็นนี้อาจทำให้ผู้ผลิตสินค้าซึ่งถูกสอบสวนต้องเสียหายได้ หากไม่สามารถหาหลักประกันมาวางค้ำประกันการกำหนดค่าได้

ดังนั้นในประเด็นนี้กฎหมายไทยควรบัญญัติหลักเกณฑ์กระบวนการหรือขั้นตอนในการสอบสวนเพื่อเก็บภาษีคอปด์ และมาตรการบางประการที่จะกำหนดให้ผู้ส่งเข้าสินค้าซึ่งกำลังสอบสวนต้องปฏิบัติตามก็จะสามารถเป็นประโยชน์กับประเทศไทยได้ไม่น้อย ทั้งนี้เพราะหากกฎหมายไทยมีบทบัญญัติ เช่นนี้ก็จะทำให้ประเทศผู้ส่งเข้าสินค้าต้องขอเจรจากับไทย ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยมีอำนาจในการเจรจาเพิ่มขึ้น และอาจนำเอาประเด็นการพิจารณาสอบสวนเพื่อเก็บภาษีคอปด์นี้มาเป็นเงื่อนไขแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์บางประการกับประเทศคู่ค้าได้ เช่นกรณีกับสหรัฐอเมริกาไทยอาจนำเงื่อนไขนี้เป็นข้อต่อรองแลกเปลี่ยนกับการที่สหรัฐอเมริกาจะให้ความเห็นชอบ หรือรับรองในการเข้าเป็นภาคีข้อตกลงว่าด้วยการช่วยเหลือทุน (Subsidies code) ราชอาณาจักรไทยต้องเสียผลประโยชน์มากนัก

* รายละเอียดเรื่อง กระบวนการในการสอบสวนเพื่อเก็บภาษีคอปด์ของสหรัฐอเมริกาดูได้ในวิทยานิพนธ์ หน้า 74 - 107